Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următorele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelik's* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 251. Braşov, Joi 14 (26) Noemvre 1896.

Miseria stărilor actuale.

Nimic nu caracteriséză aşa de mult miseria stărilor create de absolutismul parlamentar unguresc în Ardeal, ca contradicerile şi confusiunea, ce s'a manifestat de cătră autorităţile din diferitele oraşe în afacerea serbării memoriei Sasului Roth.

Décă nici Saşii guvernamentali n'au putut sĕ isbutéscă, ca sĕ fiă trataţi măcar pe una şi aceeaşi córdă în cestiunea acestei serbări naţionale săsesci, atunci nu ne putem mira de procederea atât de diferită a autorităţilor administrative şi comunale în cestiunea întrunirilor nóstre politice.

Am ajuns rĕu de tot în ţéra Ardélului décă resolvarea unor astfel de cestiuni, cari ating drepturile nóstre capitale cetăţenesci, este lăsată la bunul plac şi la buna dispoşiţiă a diferiţilor fişpani, vice-şpani, solgăbirăi, primari şi căpitani de poliţiă. Şi mai miserabil se înfăţişéză starea lucrurilor décă avem în vedere, că tóte acestea se petrec sub presiunea şi sub terorismul mai mic séu mai mare, ce-l esercită guvernul prin fişpanii sĕi, dér se petrec regulat cu sfruntarea legilor şi a constituţiei.

Ce mai vreţi décă, cum s'a întêmplat în timpul din urmă, funcţionari de naţionalitate Saşi din comitatele Sibiiu, Bistriţă etc. au procedat în mod mult mai volnic faţă cu Românii în cestiunea întrunirilor electorale, decât funcţionarii unguri din alte comitate, şi décă căpitanul poliţiei ungur din Bistriţă opresce fără dór şi póte serbarea lui Roth, dicênd, că ea ar puté sĕ turbure pacea dintre naţionalităţi, fiind-că Roth a fost împuşcat la 1848 pentru „tradare de patriă?" — o opresce, pe când în celelalte oraşe acéstă serbare a fost condiţionat permisă, ér aici în Braşov s'a sĕvîrşit fără de nici o piedecă pe cuvêntul, că autorităţile au încredere în tactul arangiatorilor ei?

Ce vreţi, décă la Braşov şi Bistriţă alegĕtorilor români li-se denégă cu desĕvêrşire dreptul de-a se întruni, la Deş li-se dă voiă condiţionat, ér la Cluşiu, Turda, Deva, Şiria etc. autorităţile se sfiesc de-a le călca în picióre şi acéstă libertate de întrunire?

Nu denotă acésta confusiă şi anarchiă în procederea autorităţilor, că guvernul central nu-şi mai dă silinţa se facă sĕ se respecte cât de puţin legile şi constituţia faţă cu noi, Nemaghiarii? Nu dovedesce acest sport, ce se face în contul celor mai sfinte drepturi ale poporului, că guvernul este autorul operei de subminare anarchice, ce s'a pus în lucrare de mult contra nóstră? Nu dovedesce miseria acésta, că absolutismul cel mai împeliţat se plimbă prin ţéră cu neruşinare şi ici-colo işi ia jos masca acoperindu-se cu rĕspunderea unor nenorociţi funcţionari ai unei ere şi mai nenorocite?

Până când cred cei dela cârmă sĕ pótă juca acest joc ticălos şi abominabil cu libertatea cetăţenilor, cu sentimentele lor cele mai sfinte naţionale?

Mandatul lui Apponyi. Duminecă a predat o deputaţiune constătătóre din 165 membrii toţi alegĕtori din Jászberény în frunte cu presidentul electoral Pethes Pál lui Apponyi mandatul de deputat dietal. Apponyi a primit deputaţiunea în locuinţa sa din hotelul „Hungaria", unde s'a ţinut şi banchetul, după terminarea părţii oficióse.

In rĕspunsul sĕu Apponyi mulţumesce alegĕtorilor din Jászberény pentru fidelitatea faţă de principiile partidului naţional şi pentru hotărîrea bărbătéscă, cu cari au înfruntat presiunea oficiósă.

De interes este în discursul lui Apponyi pasagiul în care trage o paralelă între partidul naţional şi independent în ceea ce privesce pactul cu Austria, din care reese, că Apponyi începe sĕ întrerupă cochetarea cu partidul liberal şi sĕ încline spre kossuthişti. Etă ce dice între altele:

„Politica partidului liberal este politica cercului viţios. Politica nóstră este politica realisării şi afirmării politicei lui Deák Ferencz. Politica partidului independist este politica de a tăia în două nodul gordian. Eu dau într'atâta drept independiştilor, întru cât décă se probéză, că un nod nu se póte desface, nu ne rĕmâne alta, decât sĕ-l tăiăm. Eu am încredere în posibilitatea deslegării nodului şi mĕ angajez a mĕ lupta în direcţia acésta cât mĕ vor ţiné puterile şi până nu mĕ voiŭ convinge şi eu pe deplin despre neputinţa de a deslega acest nod".

Egala îndreptăţire naţională a Flamandilor. Flamandii în Belgia au dobândit în fine deplina lor egală îndreptăţire naţională. Camera belgiană a votat în 20 l. c. legea, prin care se întroduce limba flamandă (germană) în tóte oficiile publice, în tóte şcolile etc. din Belgia în tocmai ca şi limba francesă, cu tóte că Flamandii constituă partea cea mai mică a poporaţiunei belgiane. Acéstă prevenire a poporului romanic, tocmai faţă cu elementul german ar puté sĕ servéscă ca esemplu viu şi elocuent şi altora, ér mai ales Maghiarilor şi Germanilor din monarchia nóstră.

Tempi passati.

Este interesant de-a urmări discuţiunea, ce s'a încins între diarele cis- şi translaitane, în cestiunea cvotei mai ales acum, după pĕruela dintre oficioşii dela Viena şi dela Pesta.

Cetind diferitele păreri simte omul făr' de voie, că de astă-dată nu se tratéză numai de o certă surdă, ci sunt divergenţe vechi şi mari, cari acum cer cu necesitate sĕ fiă într'un fel séu altul tranşate. Este o bubă vechiă a organismului dualist al monarchiei, care cóptă fiind, trebue sĕ spargă.

Intre opiniunile, ce se combat cis- şi trans, de sigur nu este cea mai neînsemnată opiniunea diarelor independente cehice. Décă vre-o naţiune din Austria este chemată şi în drept sĕ-şi dea votul ei în cestiunea litigiósă a cvotei, atunci acésta este naţiunea cehică, póte cea dintâiŭ, care timp de 30 de ani a contribuit relativ mai mult din prisosul muncei sale la plata celor 70 procente, ce le-a datorit în puterea pactului partea cislaitană a monarchiei pentru acoperirea cheltuelilor comune.

Este deci, în momentele de faţă de un deosebit interes a cunósce părerea diarului principal al partidei conducĕtóre cehice.

Maghiarii se opun şi ameninţă, scrie „*Narodni Listy*". Ei îşi concentréză tótă mânia contra contelui Badeni şi se silesc al delătura. Ei ar voi sĕ fiă ori cine ministru-preşedinte în Austria, numai sĕ încuviinţeze Maghiarilor tot ce-şi doresc.

Dér *tempi passati*, esclamă fóia cehică, au trecut demult acele vremuri, când Maghiarii dobândiau dela jumĕtatea vestică a monarchiei ceea ce doriau. Acésta se întêmpla p'atunci, pe când majoritatea germană liberală a parlamentului făcé tóte ce le ceréu ministri pentru ca sĕ se pótă ţiné la guvern cu ajutorul Maghiarilor şi sĕ pótă sĕ eserceze supremaţia asupra popórelor cislaitane, încărcând în spinarea lor tot felul de sarcini şi nedreptăţi.

Aceste vremuri s'au dus şi nu se mai reîntorc. Nici un guvern vienes, ori cât de prevenitor ar fi faţă cu Maghiarii, nu póte sĕ mai facă ca parlamentul sĕ reînoéscă pactul economic şi mai ales învoiala privitóre la cvotă, în chipul, în care a fost stabilită până acum. Nici chiar stânga reunită germană, décă ar fi ea tare şi mare, n'ar mai face adi concesiuni Maghiarilor.

Tóte partidele din parlamentul austriac sunt unite în drépta pretensiune, ca Ungaria sĕ contribue la cheltuelile comune ale monarchiei în viitor după cheia

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

„Cartea négră".

Unde dai şi unde crepă.
Prov. român.

Rĕspuns la „Cartea negră" (A „fekete konyv"), scrisă de br. Stefan Kemeny junior în 1849, şi publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai lui „Magyarország" din Budapesta.

De **Axentie Severu.**

8) (Urmare).

Tot la pagina 12 aduce autorul plânsórea vĕduvei Kis Gergely, dată împĕratului în 1852, în care se plânge, că „a vérszomjazó vad oláh rabló hordák" (sĕlbaticele hórde valahe însĕtate de sânge) au ispăsit în Sângătin, în Ighiu şi Zlagna pe Maghiarii nearmaţi, cu femei şi copii, ér în Stremţ, Szüts Georgiu, care se da de căpitan, i-a arestat. Nu vrĕ sĕ arate Majestăţii Sale câte a suferit dela Olahi, cari după câte-va dile i-au liberat, dér în 28 Octomvre 1848 i-au prins din nou locuitorii din Cetea*) pe toţi Ungurii din Stremţ cu muieri, cu copii cu tot, în numĕr de 24 suflete şi i-au escortat în şanţurile Cetăţii dela Alba-Iulia, unde i-au ţinut două dile sub ceriu şi n'au căpătat alt-ceva de mâncare, decât prefunt, odată la di. Intr'aceea a venit acolo un adjutant al lui Iancu şi secretarul lui Prodan (a vér szomjas Prodán dühöngö Wagner"), care în numele lui Prodan a dat Românilor poruncă „sĕ ne ţină între lănci, că peste două dile toţi ne vom spăsi şi vom căpĕta pedépsa meritată. Noi însĕ am mai sperat, că prin magistrul postei, care mai trăesce, vom dobêndi dela generalul Horak graţiă şi vom fi apĕraţi. El a şi promis, că pe bărbaţi ii va escorta cu miliţia la Sibiiu şi nu vom fi supĕraţi de Români.

„Dér s'a întêmplat cu totul dimpotrivă, pentru-că oficerul cel vĕrsător de sânge al lui Iancu şi Prodan pe bărbatul meu Kis Gergely şi pe Gál Laszlo nu i-au escortat la Sibiiu, ci la Blaşiu, şi la Órda de jos i-au omorît Românii, cari îi escortau.

„N'ar trebui omul sĕ credă, că şi din cetate, unde era auditoriat, sĕ fiă predaţi ómenii pe mânile Românilor celor duri, dér în acel timp s'au întêmplat, pentru-că atunci nimic nu era cu neputinţă".

Aici înşiră cu numele, cu locul nascerei şi etatea 114 individi, pe cari i-au omorît Românii la Cricău. Incheiă cerênd, ca cei vinovaţi sĕ fiă pedepsiţi, — dér nu spune cari — şi sĕ-şi capete averea înapoi, — fără a spune câtă avere.

La Nr. 127 dela 10 Maiŭ pag. 12 ne comunică autorul „Cărţii negre" plânsórea vĕduvelor Benedek (fŏszolgabiro) şi a d-nei Szölösi (szolgabiro). Se bucură, că a venit Majestatea Sa, ca sĕ se convingă de nenorocirea lor şi a altor, în numĕr de vre-o 2500, pe cari hórdele vandale i-au nenorocit împrejurul Aiudului. Se bucură, că deşi cu inima frântă, pot sĕ aştérnă plângerea lor înaintea Majestăţii Sale. Arată apoi, că ele (femeile) în Octomvre 1848 fiind la Şard pentru culesul viilor şi vĕdênd pregătirile Românilor, pentru mai marea siguranţă s'au dus la Alba-Iulia, dér şi acolo a doua di Românii au atacat oraşul şi l'au incendiat*) aşa dicênd în gura tunurilor (?), ceea ce se vede a fi de necredut, dér totuşi aşa a fost. Ce era de făcut? S'au întors érăşi la Şard, dér acum şi Şardul l'au asediat Românii, pe bărbaţii lor i-au închis într'un celar, pe ele le-au bătut. Când a venit tabăra lui Iancu, pe bărbaţi i-au scos şi în urmă i-au omorît, ér pe ele le-au târît prin noroiŭ până la Alba-Iulia, luându-le toţi banii, cu cari cereau sĕ-i facă mai cruţători.

In urmă la porunca iubitorului de ómeni general Wardener s'au dus la Aiud credênd, că au scăpat de tóte suferinţele, dér atotputernicul Dumnedeu a voit, ca ele sĕ vadă şi pustiirea acestuia. Lai mari probe au fost espuse, dér au mare speranţă, că Majestatea Sa le va asculta rugarea, pe ucigĕtorii bărbaţilor lor îi va pedepsi şi-i va obliga a-le despăgubi de daunele, ce sue la mai multe mii de flor.

Nu pot întrelăsa, a nu aclude lista numelor măcelăriţi, dimpreună cu bărbaţii lor. (Aci urmézĕ numele şi etatea a 31 persóne, cari au fost în adevĕr măcelărite fără vină la Şard. La alt loc vom vedé, care a fost causa acestei măcelăriri).

Comandanţii au fost Balazs controlor

*) Diminutiv din *Cetatea*, ca şi *păcel* dela pat şi *Săcel-Săcele* dela sătucel, sătucele. — *Aut.*

*) Ce aserţiune obrasnică dela o dómnă! — *Aut.*

nefalsificată și astfel sĕ se delăture nedreptatea ce au suferit'o popórele cislaitane timp de 30 de anĭ.

Aceste popóre nu mai voesc sĕ sufere, ca Ungaria sĕ esploateze și de-aci încolo și sĕ sărăcéscă partea apusană a monarchiei. Tóte țerile cislaitane sunt de acord, că Ungurii trebue sĕ plătéscă în viitor, ceea ce după drept sĕ vine pe partea lor.

Viitórele alegerĭ pentru parlamentul vienes vor dovedi unirea tuturor popórelor cislaitane în a se apĕra contra esploatărei lor financiare în folosul celeilalte părțĭ a monarchiei.

Maghiarii cu intrigile lor dela curte, ce se țes pe după culise, pot sĕ rĕstórne pe contele Badeni, pe care noi nicĭ că-l vom apĕra; dér décă Maghiarii cred, că le va succede vre-o dată a cuceri parlamentul vienes în favórea postulatelor lor nedrepte, atuncĭ sunt în mare rĕtăcire, căcĭ nu le va succede a face sĕ se compună un astfel de parlament, orĭ cât de mult s'ar încorda, nicĭ chiar décă și-ar strămuta brutalul lor aparat electoral la Viena.

Astădĭ întregul parlament austriac face front în contra mândriei brusce și a pretensiunilor nedrepte maghiare. In anul viitor domnii Maghiarĭ vor vedé, că vor avé sĕ pórte înfricoșate lupte.

Sarcina, ce ne-au impus'o Maghiarii, nouă popórelor cislaitane, trebue s'o scuturăm de pe spinarea nóstră și puțin ne va importa și gena, décă contele Badeni va fi ministru-președinte orĭ altul. Căcĭ causa pentru care se pórtă rĕsboiul nu este o cestiune personală, ci este o causă importantă, pentru care tóte popórele cislaitane s'au angajat cu tótă puterea și acésta causă numai aceste popóre o pot resolva.

Aceste popóre n'au nicĭ o frică de Maghiarĭ, căcĭ s'au săturat de a mai suferi ca fudulia și îngâmfarea maghiară sĕ se jóce cu banii și cu bunăstarea lor. In viitor Maghiarii nu vor mai trata asupra convențiunilor financiare și economice cu ministrul-președinte, ci vor trebui sĕ trateze cu tóte popórele cislaitane. Și décă d-nul ministru-președinte ar fi înclinat sĕ jóce după pofta lor, tot nu le va folosi nimic Maghiarilor. De aci vine vigelia, ce s'a deslănțuit în tóte țerile cislaitane în contra contelui Badeni. Ceea ce a voit sĕ dobândéscă contele Badeni, n'a dobêndit, el trebue sĕ vadă din tóte, că prin aceea, că s'a străduit a dispune mai bine partidele pentru Maghiarĭ, a comis o mare erróre politică.

Situația nesănătósă și nenaturală de până acuma a popórelor cislaitane, le păgubesc fórte mult. Ea trebue decĭ sĕ se schimbe și în nisuința lor de-a o schimba, representanții popórelor nu se tem de nimic.

Din Pesta rĕsună deja amenințarea, că décă popórele cislaitane nu vor ceda, se va înălța ideia kossuth-istă în mai mare mĕsură ca până acum. Ei dic, că uniunea reală, ce esistă adĭ între Austria și Ungaria, nu este o necesitate. Cine sĕ se témă însĕ de domnii Maghiarĭ. Directorul camerei comerciale din Praga li-a spus'o cu drept cuvênt, că statul lor n'ar puté sĕ supraviețuéscă isolat nicĭ măcar timpul ce se cere pentru denunțarea convenției vamale. Și ce privesce uniunea personală, realisarea idealului kossuth-ist, Maghiarilor le lipsesc banii, căcĭ Austria nu va mai lua asuprășĭ a doua óră datorii, pe carĭ dumnealor nu le plătesc nicĭ-odată.

Una e clar. Cislaitania va trebui sĕ prefere în privința financiară și economică uniunea personală, décă uniunea reală nu s'ar mai puté susținé decât numai prin continue jerfe marĭ din parte-i, ce cad numai în folosul Maghiarilor. De aceea uniunea personală nu póte fi și nu va fi nicĭodată un mijloc de spaimă pentru popórele Cislaitaniei.

Décă domnii Maghiarĭ vorbesc de-o astfel de constituire a monarchiei habsburgice numai ca sĕ ne facă sĕ reinoim pactul dela 1867, atuncĭ suntem datorĭ a le rĕspunde, că de atuncĭ multe s'au schimbat în Austria, în Ungaria și în monarchie, de carĭ aderenții politicei uniunei personale trebue sĕ țină sémă.

Maghiarii nu se gândesc, că devenind un stat independent vor juca un rol cu mult mai mic, decât acum, când plătesc pentru cheltuelile comune ale monarchiei numai 30 procente. Și cine le-ar mai împrumuta miliția ca sĕ-șĭ pótă duce la sfêrșit alegerile printre Slovacĭ, Românĭ și Sêrbĭ?

Décă cineva are causă a se teme de uniunea personală, atuncĭ aceștia sunt Maghiarii. De aicĭ ar urma decĭ învĕțătura, că Ungaria însă-șĭ trebue sĕ se străduéscă a face, ca uniunea reală între Austria și Ungaria sĕ pótă esista mai departe și ca popórele cislaitane sĕ nu-șĭ doréscă uniunea personală.

Comersul festiv în memoria lui Roth.

Brașov, 25 Noemvre n.

Compatrioții noștri sașĭ din Țéra Bârsei au serbat erĭ în sala cea mare a „Redutei“ orășenescĭ din loc aniversarea de-o sută de anĭ a nascerii marelui lor bărbat Ludovic Stefan Roth.

A fost o serbare națională isvorită din sentimentul de pietate a urmașilor față de marele lor antecesor, a fost un tribut de recunoscință activității epocale a acestui bărbat și un omagiu de iubire sinceră memoriei aceluia, care pentru némul sĕu și-a sacrificat totul: activitatea unei viețĭ și însă-șĭ viéța.

S'a întrunit flórea societății săsescĭ din loc și jur și cu demnitatea impusă de moment au sĕrbătorit memoria acestui mare bărbat, deși se simția presiunea grea a atmosferei politice în care trăim. Faptul, că în aprețiarea activității și vieții lui Roth, care a fost eminent națională și a fost strîns unită cu stările politice ale Ardealului în prima parte a secolului — a apăsat greu asupra sufletelor celor presențĭ.

Scim, că autoritățile au oprit în alte centre ținerea serbării, ér în unele a admis'o numai sub condițiunea, sĕ se evite orĭ-ce atingere séu glorificare a activității politice a lui Roth. Urmarea a fost, că comitetele arangiatóre din Sibiiu și Reghin au abstat dela ținerea serbării, vĕdêndu-se pușĭ în imposibilitate de a serba în mod demn memoria lui Roth.

In contrast cu aceștia, au aflat de bine Sașii din Brașov sĕ serbeze aniversarea nascerei lui Roth și cu restricțiunile polițiale, și de fapt au și evitat cu o gróză penibilă totul, ce s'ar puté aduce în legătură cu nefirescile stărĭ politice de astădĭ și de acum cincĭ-decĭ anĭ.

Deși nimenĭ nu și-a putut ascunde gravitatea situațiunei, mărită și prin impasul în care au ajuns Sașii cu politica lor guvernamentală, totușĭ s'a sĕrbătorit destul de demn memoria lui Roth.

In cele următóre lăsăm sĕ urmeze raportul nostru special:

Comersul festiv a avut loc în sala cea mare a Redutei orășenescĭ, care deja pe la órele $7^1/_2$ era îndesuită de public ales. Dintre onorațiorii săsescĭ am observat pe d-nii: Oskar *Wittstock*, vicarul bisericiei ev. luth., Dr. Fr. *Jekel* vice-prefectul comit. Brașov, primarul Brașovului *Jacobi*, decanul Fr. *Herfurth*, parochul orașului Fr. *Oberth*, căpitanul de poliție Fr. *Hiemesch*, directorul gimn. Iul. *Gross*, preotul Fr. *Sindel* și m. a.; dintre Românĭ am observat pe d-nii: Diamandi I. *Manole* și Dr. V. *Branisce*. Sașii din întréga Țéra Bârsei au fost representațĭ prin delegațĭ.

Balconul era întreg ocupat de public de dame din elita societății săsescĭ din loc și jur.

Maghiarĭ și alțĭ străinĭ n'am observat.

Sala era simplu arangeată, făr' de nicĭ o decorație, afară de stégul reuniunei de gimnastică săsescĭ din loc. Scena representa o odaie în stil roman, ér în fund avea portretul lui Roth în mărime naturală.

Drept introducere a esecutat capela orășenéscă sub conducerea dirigentului *Brandner*, uvertura la „Rienzi“ de R. Wagner.

Comersul festiv s'a început precis la 8 óre sub conducerea presidentului Henrik *Oberth*, care conform usului avea peste pept eșarpa cu colorile Ardealului, mănușă de scrimă și sabiă. Cântarea de introducere a fost cântecul de comers: „Brüder reicht die Hand zum Bunde“.

Primul toast l'a rostit profesorul gimn. *Carol Frätschkes*, pentru monarch și patriă. Oratorul constată, că la tóte convenirile săsescĭ primul cuvênt este dedicat Monarchului, față de care și-a păstrat poporul săsesc în tóte timpurile fidelitate, *chiar și în timpurĭ când monarchul 'și uitase de Sașĭ*; cu atât mai mult însĕ au sĕ fiă acum cu trup și suflet pentru Monarch, când la diferite ocasiunĭ a dat dovedĭ cât de mult iubesce poporul săsesc. Proba cea mai recentă este rĕspunsul căldurос al Monarchului la felicitarea presidentului „Sachsentag“-ului. Totodată ține oratorul sĕ-șĭ esprime și sentimentele de gratitudine față de patriă, care i-a primit ospital și le-a dat posibilitatea sĕ se desvólte și sĕ-șĭ păstreze intactă individualitatea națională, de și au fost și timpurĭ grele, în carĭ părea că patria nu mai voesce sĕ-șĭ cuprindă fiiĭ sĕi. Sunt și momente de durere, cum este momentul care i-a întrunit astădĭ. Perpetueze-se acéstă durere în inimele Sașilor, dér fără ură și dor de rĕsbunare. Inchină pentru Monarch și patriă. Publicul a primit toastul cu strigăte de „Hoch!“ și a intonat apoi „Gott erhalte!“

După aceea a esecutat corul reuniunei de cântărĭ „Männergesangverein“ compozițiunea lui Kremser „Im deutschen Geist und Herzen sind wir eins“.

Discursul festiv l-a rostit directorul șcólei de fete Karl *Thomas*, care ținêndu-se de firul schiței biografice a apreciat importanța lui Roth pentru Sașĭ, evitând cu multă precauțiune orĭ ce s'ar fi putut referi la stările politice ale țĕrii. Din schița biografică estragem următórele:

Stefan Ludovic Roth s'a născut în 24 Noemvre 1796 în Mediaș. Studiile primare și gimnasiale și le-a făcut în Mediaș și Sibiiu. In 1817 a plecat la Tübinga, unde a sorbit și el din spiritul renascerii germane. La 1818 a plecat în Elveția la Pestalozzi, unde a stat până la 1820. In 1820 a făcut doctoratul în Tübinga și a plecat spre casă. A fost îmbiat cu posturĭ strălucite în Germania, dér el a preferit sĕ se re'ntórcă acasă și sĕ-șĭ pună puterile în servițiul némului sĕu. Umbla cu marĭ planurĭ reformatorice pe terenul învĕțămêntului, dér nepăsarea compatrioților sĕi și reacționarismul guvernului a zădărnicit totul. Ca învĕțător, profesor, capelan și preot a lucrat pe tóte terenele pentru ridicarea economică, culturală și politică a poporului sĕu. A înființat la Mediaș primul teren de gimnastică în Monarchiă după sistemul lui Iahn. A luat parte ca conducĕtor în mișcările anului 1848 și 1849, a fost denumit de generalul Puchner în comitetul de pacificare și trimis ca prefect pe Têrnave, pentru faptul acesta a fost apoi tras

---

camerar, Ioan Papp din Cricău, Ioan Pap din Șard și doi oficerĭ împĕrătescĭ: Muntzath și Schöndruk.

Urméză plânsórea femeei Anica Varodi, vĕduva lui Beniamin Seres. Acesta era notar la Benic și, după ce au început Românii a se mișca, a voit sĕ se depărteze de-acolo, dér Românii l'au asigurat, că nu 'i se va întêmpla nimic rĕu. Intr'aceea au venit într'o nópte mulțime mare*), i-au ridicat cu patru copii, i-au dus și i-au închis într'o casă, unde nu puteau nicĭ rĕsufla, fiind-că erau mai mult de 70 acolo. A doua di i-au scos la aer curat și i-au aședat lângă o grópă. Acolo Savu Mitru a întrebat'o pe ea (pe vĕduva), unde sunt banii, ce i-a căpĕtat pentru vin. Eu i-am spus — dice femeia, — dér el nu s'a mulțămit, ci m'a tras la o parte. Atuncĭ s'a început măcelărirea. Mai întâiŭ pe bărbatul meu l'au lovit în cap, apoi pe ceilalțĭ, numai pe d-ra Maria Pál au crudat'o, pentru-că s'a învoit sĕ fiă nevasta unui fecior român, anume Toma George.

Cu ocasiunea asta câțĭ-va bĕtrânĭ și femei au rĕmas cu viéță în sat, dér mai târdiu un hopșitar, anume Istrate George, după acesta Savu Mitru, Bucur Mitru și Kerekes Marton i-au omorît și pe aceștia. Lista numelor celor omorîțĭ e următórea: (Urméză cu numele și etatea 64 de masacrați, între carĭ 6 Jidanĭ; mai încolo urméză numele vĕduvelor și a orfanilor, pe carĭ suplicanta nu i-a numĕrat.)

Pentru măcelărirea celor însemnațĭ în listă, numai Kerekes Márton și Istrate sunt în închisóre, ceilalțĭ ucigașĭ sunt liberĭ. După-ce s'a restabilit ordinea, Savu Dumitru nu a negat, că i-ar fi luat banii, dér a afirmat, că i-a dat la popa din Galda, însĕ fiind-că acesta încă a fost amestecat în lucru, ea nu șĭ-a putut redobêndi banii. Se rógă, ca vinovații sĕ se pedepséscă și sĕ-i despăgubéscă.

Declarațiunea lui Iancu făcută în lagĕrul dela Alba-Iulia d-rului Knöfler, privitóre la uciderea administratorulni c. r. Nemegyei János.

Décă ar fi fost el (Iancu) la Zlagna, măcelărirea nu s'ar fi întêmplat. Altmintrea scie bine cine a lovit și omorît pe Nemegyei, pentru-că respectivul i-a dat lui pughilarul (zsebkönyv), ce l'a luat din pusunarul lui Nemegyei, care pughilar și acum e la el. Dênsul a și dăruit pe făptuitor.

Urméză învoirea, ce s'a făcut în 31 Octomvre la Ighiu de-o parte între șepte marĭ proprietarĭ și Românĭ, pentru carĭ e subscris numai preotul greco-unit Pap Miklos*), de altă parte prin care Ungurii sĕ légă a depune armele, adecă puscile cele militărescĭ, ce le căpĕtaseră din cetate, reservându-șĭ cele private, ce le avură și până atuncĭ. Prin acésta autorul „Cărții negre“ vré sĕ probeze, că proprietarĭi din Ighiu, în urma învoelei, au predat armele și că, fiind desarmațĭ, au fost ucișĭ. La acéstă observare vom reveni.

In nr. 128 din 11 Maiŭ la pag. 12 arată autorul „Cărții negre“, cum după proclamațiunea Gubernatoriului, prin care se scutia persóna și averea tuturor, au omorît 6 tribunĭ călărĭ, pe diregĕtorul Escelenței Sale baronului Banffy Miklos la Băgău, asemenea și pe feciorul de casă („inaș“) al lui Boér Ferencz la Hopârta, carĭ amêndoi aveau cu sine carte de salvagarda dela comanda c. r. și pașapórte în regulă.

Intre tribunii pomenițĭ mai sus probabil a fost și Muszui*) dela Lörinczmeran, care a fost spaima a tot ținutul. Acesta a fost negreșit, care a pustiit în cel mai crunt mod pe bogatul econom Nagy Pál din Șoimuș. „Orĭ-cât a stăruit autorul, ca ucigĕtorii diregĕtorului dela Gânbas și ai feciorului de casă din Hopârta sĕ fiă trașĭ în cercetare și pedepsițĭ, nu a putut isbuti, pentru-că țeranii (maghiarĭ?) nu vréu sĕ mărturiséscă, ca sĕ se strige cu Românii și sĕ se espună la rĕsbunarea acestora. In asemenea împrejurărĭ încă și astădĭ (1855), cum s'ar puté afla în siguranță proprietarul de pămênt în ținuturile acestea?

(Va urma.)

*) Da, după bătaia dela Cricău — *Aut.*

*) Noi scim, că paroch unit la Ighiu a fost Nicolae Străjian séu „popa Cula“, ér Pap Miklos séu „popa Culiția“ era la Șard. — *Aut.*

*) De acest tribun nu am mai audit, orĭ cetit unde-va până acum. Va fi fost un hoț de profesiune. — *Aut.*

în judecată după ce a cădut Ardealul în mâna insurgenţilor maghiarî şi condamnat la mórte, a fost împuşcat la Cluşiu.

Discursul avêntat şi cu multă rutină oratoritică predat a emoţionat adênc sufletele ascultătorilor.

Au mai toastat preotul Fridrich *Schiel* pentru viitorul Saşilor, dorind ca înaltele însuşirî, carî s'au contopit atât de armonic în individualitatea lui Roth sĕ devină proprietatea întregului popor săsesc, căcî numai atuncî va puté privi fără témă în viitor.

Profesorul Albert *Schiel* a toastat pentru tinerime, care este mândria némului săsesc şi care este chemată sĕ apere cele mai sfinte tesaure ale naţiunei săsescî.

Reuniunile „Männergesang" şi „Lieder Kranz" au esecutat cântece naţionale săsescî, ér 16 membrii ai reuniunei săsescî de gimnastică au esecutat cu multă preciziune şi eleganţă un esercițiu cu beţe de fer.

Era deja după medul nopţii când a încheiat presidentul comersul cu cântecul: „Stimmt an mit hellem, hohem Klang".

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Noemvre.

Mâne, Joi, se vor **deschide camerele** ungare prin Majestatea Sa. Incă astădî, în 25 Nov. n., camerele îşî ţin prima şedinţă; în camera magnaţilor preşedintele îşî va presenta raporturile sale, ér în camera deputaţilor se vor presenta mandatele deputaţilor şi preşedintele va raporta despre mesagiul tronului. Mâne, Joi, la 12 din di va urma deschiderea solemnă prin monarch, care-şî va rosti mesagiul sĕu de tron.

*

Acum, după-ce pretutindenea în Ungaria s'au sfirşit alegerile de deputaţî, **resultatul definitiv al alegerilor** este următorul: Dintre 413 deputaţî, 289 sunt de-ai partidei „liberarilor" (între aceştia cincî mandate duple, asupra cărora se va hotărî mai târdiu), 49 de-ai fracţiunei kossuth-iste, 34 ai partidei „naţionale", 21 ai „partidei poporale", 9 ai fracţiunei Ugron şi 11 fără partide. Dintre aceştî de pe urmă, 4 e mai mult sigur, că au întrat în partida liberală, cu vota însĕ cu acéstă partidă vre-o 8 inşî. Oposiţia numĕră, luând tóte celelalte fracţiunî şi chiar şi pe cei fără partidă, numai 124. De-aci reese, că partida „liberală" are o majoritate absolută de 165 voturî.

*

O telegramă din Petersburg aduce o scire, care lasă a se conchide, că şi în **Rusia** a început în fine sĕ sufle un vênt **mai liberal**. Anume se spune, că consiliul ministerial a dat sĕptĕmâna trecută mai multor editorî de diare permisiunea, de-a edita o serie de diare nóuĕ, între carî unele cu principii liberale. Aceste diare *nu vor fi supuse la nicî o censură preventivă*. Acéstă procedere a guvernului se dice, că a produs fórte bună impresiă în Rusia şi se interpretéză ca un început pentru mai multe reforme radicale, ce ar tinde la îmbunătăţirea situaţiunei interióre a ţĕrei.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) Noemvre.

Pentru parochia vacantă de cl. I Braşovul vechiŭ se publică concurs în numĕrul de adî al „Telegrafului Român". Terminul de concurs este 30 de dile dela data primei publicărî. Emolumentele impreunate cu acest post de paroch sunt socotite în total cu 810 fl., pe lângă casa parochială. Concurenţii au a se presenta, în terminul de concurs, în vre-o Duminecă séu sărbătóre în biserica din acéstă parochiă spre a-şî arĕta aptitudinile lor în cele rituale. Cererile a se adresa oficiului protopresbiteral gr. or. al Braşovului, de unde se pot lua şi informaţiunî mai de aprópe despre starea parochiei.

—o—

Asupra ocupărei scaunului episcopesc gr. cat. din Lugoş, după cum li-se anunţă diarelor din Roma, se va hotărî în Consistorul papal, ce se va întruni în 30 Noemvre n. c., va sĕ dică peste câte-va dile. Cu ocasiunea acésta se va hotărî şi asupra ocupărei scaunelor episcopescî romano-cat. din Biserica albă şi din Rozsnyo.

—o—

Alianţă ceho-slovacă. In Praga s'a constituit o nouă reuniune cu numele: „*Ceskoslovanska jednota*". Pe diua de erî, acésta reuniune a arangiat o serată, cum sĕ dice în apel, cu scop ca sĕ se dea desluşirî directe asupra raporturilor între Slovacî şi sĕ se manifesteze în mod solemnel solidaritatea reciprocă între cele două naţiunî, Cehî şi Slovacî. La acéstă festivitate au anunţat, că vor lua parte conducĕtorii Slovacilor ca óspeţî, între carî Svetozar Hurban-Vajanski, Matei Dulla, Dr. Stodora şi alţii. Preotul evangelic slovac Holuby va ţiné o disertaţiă întitulată: „Icóna din Trencin" şi cântăreţî slovacî s'au angajat a-se produce cu acésta ocasiune.

—o—

Alma de Dunca Schiau. Despre mórtea tinerei d-ne Alma Merritt născ. de Dunca Schiau comunică foile budapestane o epistolă, pe care mama frumósei Alma a adresat'o amicei sale, baronesei Horváth-Splenyi. Epistola e de următorul cuprins: Iubită baronesă! Este o întêmplare înfricoşată, Nefericita Alma suferea de durere de măsele şi înainte de-a pleca la teatru, Sâmbătă în 14 c., cu soţul sĕu George şi cu vĕrul sĕu, voi sĕ-şî aline durerea cu cocain; şi ea a luat mai mult decât era prescris. La 6 óre luă cocainul şi la 8 era mórtă. Mai multe nu-ţî pot istorisi. D-Ta o cunoscî încă ca copilă, astfel scii tot, totul scii. Alma era în otelul Cecil din Londra, tóte au fost oficios constatate; casul a produs mare emoţiune în Londra. Erî s'a celebrat prohodul. Rĕmăşiţele pământescî au fost transportate la New-York pentru de-a fi puse în cripta familiară Merritt. — Nefericita amică a d-tale: *Constanţa de Dunca Schiau.*

—o—

Cununiă. D-l *Eugen Brote* ne face cunoscut căsătoria sa cu d-şóra *Adelina de Heldenberg*. Felicitările nóstre.

—o—

O voce în contra celibatului. In limba maghiară a apărut o broşură întitulată „Celibatul séu necĕsitória obligatóre a preoţilor". Autorul broşurei se vede a fi un preot catolic; el combate instituţiunea celibatului, arătând, că celibatul nu este o instituţiune divină, ci umană. Se provócă la „multele şi fatalele neajunsurî, ce le-a adus instituţiunea celibatului asupra societăţii dela început şi până adî", ér în consecenţă cere, că „deóre-ce acéstă cestiune nu este o cestiune internă ţinĕtóre esclusiv de biserică, ci este o cestiune deschisă a societăţii întregî", societatea sĕ urgiteze resolvarea acestei cestiunî după principiul, că nu popórele sunt pentru biserică, ci biserica este pentru popóră.

—o—

Impĕratul Wilhelm şi onórea oficerilor. După o comunicare a fóiei „*Vorwärtz*", împĕratul Wilhelm II sĕ fi dis cu ocasia revistei, ce a ţinut'o gardiştilor de nou asentaţî: Tunica, ce-o pórtă d-nii oficerî este tunica mea şi cine se atinge de ea, sĕ atinge de tunica mea.

—o—

O babă de 112 anî. In Conop a rĕposat dilele acestea ţĕranca română Rosalia Luca, care a trăit tocmai 112 anî. Dintre 9 fii ai sĕi mai este în viéţă numai cel mai tinĕr, cu numele Pavel, care încă este un moşneag de 76 anî. E de notat, că bĕtrâna babă mai avea încă câţî-va dinţî, pe carî i-a dus cu sine în mormênt.

—o—

Concert filarmonic. Mâne, Joi, în 26 Nov. st. n., va avé loc în sala cea mare a Redutei *primul concert filarmonic* al societăţii filarmonice din loc, sub conducerea dirigentului Anton Brandner. Programul e: 1) Symphonia Nr. 3 A-moll de Mendelssohn, 2) Uvertura la Richard al III-lea de Volkmann şi 3) Suite pentru orchestru din balletul „Cave-Noisette" de Tschaikowsky. Inceputul precis 8 óre.

„Francia sĕ uite şi sĕ se împace!"

In tótă pressa européná s'a făcut amintire despre un articul sensaţional al diarului rusesc „*Peterburske Vedomosti*", în care s'a predat cu multă căldură pentru împăcare între Francia şi Germania. Am fost luat şi noi notiţă despre acest articul şi credem de interes a comunica acum mai pe larg cetitorilor noştri mersul ideilor numitei foi rusescî, care a sfătuit pe Francesî sĕ uite de anul 1870 şi sĕ se împace cu Germania. Neunirea între Francia şi Germania ţine aceste două marî state în stare continuă de înarmarea cea mai intensivă — dice „Peterb. Ved." — şi acésta este causa, că tótă Europa a recădut în starea militarismului ca în vechime şi în evul mediu. Décă acéstă neînţelegere şi neunire ar privi numai pe Francia şi Germania singure, celelalte state ar puté sĕ aştepte în linisce până ce s'ar aplana acéstă neunire între cele două state; durere însĕ, acest rĕu a trecut deja de mult peste graniţele celor două state şi au tras după sine şi popóră, carî nicî cu gândul nu s'au împărtăşit la certa dintre Germanî şi Francesî.

Nu e decî mirare, că în Europa se manifestă dorinţa generală, ca rĕsboiul dintre Francia şi Germania sĕ isbucnéscă cât mai curênd, căcî în general acest rĕsboiu e considerat de o miiă de orî ca un rĕu mai mic, decât a fost până acuma şi este pacea înarmată. De aceea fóia din Petersburg propune o modalitate, prin care s'ar puté ca Europa sĕ scape de sarcina grea a militarismului fără rĕsboiu.

Ţarul Rusiei a călĕtorit prin Europa, precum este în genere recunoscut, ca principe al păcii şi de aceea e posibil ca sfatul, ce vine din Petersburg, ca Francia sĕ se împace cu Germania fără rĕsboiu, sĕ fiă primit cu sinceritate de ambele părţî. Francia şi Germania au făcut tot posibilul sĕ câştige bunătatea Ţarului şi sĕ-şî asigure amiciţia lui. Politica fóei din Petersburg tinde acum de-a aduce un mare serviciu ambelor state şi de-a crea o mare operă spre binele întregei Europe.

„Francia trebue sĕ uite anul 1870!" Acésta este o condiţiune tocmai pentru Francia mai aspră, decât ar fi pentru oricare alt stat şi naţiune. Gazeta din Petersburg se silesce de-a potoli sentimentele în punctele cele mai durerose şi grele şi admoniază, dicênd, că şi alte state au trebuit sĕ uite de cele mai grave loviturî. Rusia a trebuit sĕ uite chiar şi de anul 1854, şi cu privire la Germania anul 1866. La 1854 Francia nu a păgubit mai puţin pe Rusia, decât Germania pe Francia la 1870, şi totuşi Rusia este astădî cel mai bun amic al Franciei. Rusia a uitat tot rĕul, ce l'a suferit înainte cu 42 de anî din partea Franciei şi a Angliei.

Ţarul în schimb a adus Franciei cel mai nepreţios dar, el când a păşit pe teritoriul francez a îmbrăţişat înaintea lumei întregî pe preşedintele Republicei şi Rusia se gândesce acuma cum va primi Francia sfatul rusesc. Alsacia şi Lorena au, de sigur, un fórte mare preţ pentru Francia, dér mai sunt pe lumea acésta şi alte teritorii; unde politica rusésca póte sĕ aducă Franciei marî servicii.

Delăturarea duşmăniei dintre Francia şi Germania póte sĕ ésă spre binele celei dintâi, numai ceva bună-voinţă din partea Franciei este de lipsă. Aşteptăm, dice „Vedomosti", cu incordare rĕspunsul Franciei.

Provocare.

Blaşiu, 24 Noemvre 1896.

După-ce de nenumĕrate orî am rugat atât privatim cât şi pre cale diaristică pre acei P. T. domnî, carî ne datorasc pentru oprile: „Epistole către un preot tinĕr" partea I şi II şi „Pregătire la mórte", dér cea mai mare parte nicî până în present nu au satisfăcut acestei provocărî, subscrişii în numele societăţei teologilor românî gr. cat. din Blaşiu, îi rugăm şi provocăm încă odată şi pentru ultima óră la achitarea datoriei.

Când societatea nóstră s'a nisuit a pune la disposiţia Veneratului Cler nisce opurî atât de valoróse şi atât de necesarî pentru un adevĕrat păstor sufletesc, — şi când spre acest scop nu a cruţat ostenelele, dér mai vêrtos spesele avute cu edarea opurilor susamintite; atuncî cu tot dreptul credem, că interesul societăţei nóstre pretinde, ca fiă-care sĕ-şî achiteze cât mai curênd datoria.

Am dis'o acésta în speranţa, că nu vom fi necesitaţî a recurge la alte mijlóce pentru redobândirea averei societăţei nóstre.

Pentru Societatea de lectură „Inocenţiu M. Clain" în Blaşiu.

Mihail Ilieş, preşed. soc. *Demetriu Racoţan*, secret. soc.

ULTIME SCIRI.

Londra, 24 Nov. „Daily Maily" se ocupă de un plan de împărţire a Turciei, pe care plan dice, că Ţarul l'ar fi recomandat împĕratului german într'o scrisóre adresată lui. După acest plan împărţirea s'ar face astfel: *Rusia* ar căpĕta Asia mică, *Austro-Ungaria* Salonicul, *Francia* ar căpĕta Siria, *Italia* Albania, ér *Anglia* Egiptul. Constantinopolul ar rĕmâné port liber sub inspecţiunea şi controlul representanţilor marilor puterî.

Constantinopol, 24 Nov. Delegaţii din Turcia şi din străinătate ai comitetului însărcinat cu reorganisarea gendarmeriei din Creta au ajuns la deplin acord între sine, cu escepţiunea punctului privitor la înrolarea oficerilor şi tinerilor din străinătate.

DIVERSE.

Bucuriă şi supĕrare de-odată. In oraşul Vestra Caraby din Svedia s'a întêmplat dilele acestea o mare nenorocire. Un proprietar bogat şi-a măritat într'o di două fete de-odată, una după un inginer şi alta după un silvicultor. După cununiă e datina în Svedia, ca óspeţii şi poporul adunat întêmpină noua părechiă cu salve de puşcă. Tinerele părechî tocmai au eşit din biserică şi voiau sĕ se urce în trăsurî, când un om beat descărcă o puşcă ruginită şi glonţul nimeri pe sora cea mai tînĕră în céfă. Intr'aceea se descărcă şi a doua ţevă a puscei, şi acésta nimerí pe cealaltă soră în faţă, aşa că la moment ambele surorî au cădut mórte la pământ. Publicul privitor, înfiorat de acéstă scenă grozavă, voi sĕ se arunce cu furiă asupra beţivului ucigaş. Gendarmeria însĕ a întrevenit, legând pe beţiv şi ducêndu-l în arest.

Căsĕtoriă din iubire. Dilele trecute, înaintea altarului din mica biserică a unui suburbiu din Hastings (Anglia), o nouă părechiă îşî jură credinţă. Mirele era bogatul lord Lyveden în etate de 77 anî, ér mirésa o copilă frumuşică, săracă, anume Miss Iulia Emery, în etate de 18 anî. Miss Iulia Emery îşî trage originea dintr'o familiă fórte simplă din Hastings; până atuncî ea servea într'o prăvăliă. Aci lordul Lyveden a făcut cunoscinţă cu frumósa copilă şi plăcêndu-i de ea, i-a oferit la el un post de secretar, pe care copila îl primi cu plăcere. In scurt timp lordul se amoresă de copilă şi cerù mâna. Lordul Lyveden a mai fost odată însurat. Fiiul lui cel mai mare, Reverend Courtenay Vernon Fitzwilliam, este tocmai cu 32 de anî mai bĕtrân decât mamă-sa maştera.

Literatură.

In editura librăriei C. Sfetea din Bucuresci a apărut **Aeneis**, partea I din operele complete ale lui P. Vergilius Maro, tradusă în formele originale de George *Coşbuc*. Preţul 5 lei. Volum elegant, tipar curat şi legibil. In prefaţa volumului d-l Coşbuc spune, că de câţî-va anî se ocupă cu traducerea operelor lui Vergil, Homer, Plaut, Terentius şi Aristofane. Cu volumul acesta începe seria traducerilor.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.15
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.45
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.15
Imprum. ung. cu premii	151.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	136.50
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.25
Renta de aur austr.	122.65
Losurĭ din 1860	143.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	940.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	401.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	364.10
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.77½
London vista	119 85
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.—
Note italiene.	45 15

Cursul pieţei Braşov.

Din 25 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.61	Vênd.	5.64
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	58 80
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 16445—1896.

Concurs!

Pentru împărtăşirea acelor, carĭ studiéză cu stipendul anual de **400fl**., din fundaţiunea Josef Wehlmacher se escrie prin acésta concurs.

Reflectanţii au ca sĕ documenteze:

1. Că dênşii sunt din Transilvania. şi anume din părţile „monarchiei austro-ungare“, carĭ înainte de uniunea cu regatul Ungariei, politice au format „marele principat Transilvania“.

2. Că sunt sĕracĭ, i. e, că atât ei cât şi părinţii lor nu posed avere.

3. Că 'şĭ percurg studiile cu diliginţă şi cu sporiu bun. Stipendiul se solvesce la cassa orăşenéscă în luna lui Februarie şi Septemvre al fiă-cărui an în rate semi-anuale, decursive de câte 200 fl., şi anume până la solvirea legală a studiilor.

Reflectanţii au de a-şĭ ascerne petiţiunile provĕdute cu timbru de 50 cr., până în 2 Decemvre a. c., la óra 1 la prânz acestui magistrat.

Braşov, 14 Nov. 1896.

1110,2—3 Magistratul orăşenesc.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ a 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd .		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4.06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10.45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10 40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Teiuş Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40		11.59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55		10.48	12.45
3 04		4 45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12 52	9.12		9.19	11.16
5.34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6 12		8.37		12.58		Agoştonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6.33	8.28
8.--		10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3 01		Timiş . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5 35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.. .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriş — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4.45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3.13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3.39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marţa şi Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zêrneştĭ	6.20	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

	Numai Lunia comunică	N. Marţa comunică		Circulă numai Marţa		Numai Vinerĕ circulă
4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Ţagn-Budatelic . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3.44	8.46
8 33	3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5 55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5 10	Seghedin.	6 05	2 30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.